

TEMA: TILSLUTNING

Fokus på kommunernes og fagsystemsleverandørernes ibrugtagning af Økonomi i Rammearkitekturen (ØiR)



INDHOLD

- 3** Et brud med monopolet er et brud med årtiers praksis
- 7** Fagsystemleverandørens valg påvirker kommunens hverdag med ØiR
- 11** Kommunens ØiR-relaterede implementeringsopgaver
- 16** ØiR-integrationernes testforløb
- 20** Status på ØiR hos anvenderprojekterne i KOMBIT



KOMBIT v. KDI
Halfdanskgade 8
2300 København

Redaktører
Mette Vinther Poulsen
Izzet Kevir





SØREN KROMANN

ET BRUD MED MONOPOLET ER ET BRUD MED ÅRTIERS PRAKSIS

Et paradigmeskifte

I forbindelse med afviklingen af KMDs monopol på det kommunale it-marked, det såkaldte monopolbrud, etablerede KOMBIT sammen med kommunerne en fælles digital infrastruktur til at understøtte de nye fælleskommunale it-løsninger gennem standardiserede integrationer til dataudveksling og funktionsunderstøttelse.

Med den fælleskommunale infrastruktur har vi ikke alene etableret det fundament, som monopolbruddet hviler på. Vi har også skabt en digital platform, der kan benyttes af hele kommunens it-portefølje, så der kan skabes sammenhænge på tværs af fagløsninger, der rækker ud over monopolbrudsløsningerne.

Fortællingen om den fælleskommunale infrastruktur og monopolbruddet er også fortællingen om, hvordan kommunerne, med hjemtagelsen af en samfundskritisk it-portefølje, har skulle forholde sig til en ny hverdag, hvor lokal organisering og et forandret interessentlandskab spiller en central rolle.

Det er vigtigt at forstå, at der ikke blot er tale om udskiftning af it og teknik, men i høj grad også skift i ejerforhold og omplacering af ansvar. Da kommunerne solgte KMD og brød monopollet, solgte de samtidigt en væsentlig del af deres "fælles" it-afdeling fra. Det har stillet nye krav til kommunerne, som har skulle – og stadig skal – omstille sig og investere i den organisation, governance og de kompetencer, der er nødvendige for, at de kan løfte de opgaver, der følger, når man overtager nøglerne og selv skal forvalte infrastrukturen.

Omstillingen indebærer, at der ændres på grundstrukturer, der bærer præg af årtiers praksis med KMD som kommunalt it-selskab. Der er på mange måder tale om et paradigmeskifte, hvor kommunerne implementerer og forankrer nye strukturer og processer, der er med til at sikre, at kommunerne, sammen med KOMBIT, kan løfte ansvaret.

ØiR er et godt eksempel

ØiR (Økonomi i Rammearkitekturen) er fælleskommunale integrationer, der muliggør formidling af oplysninger om økonomi mellem et fagsystem og kommunens ERP-system. ØiR er udviklet med henblik på i første omgang at erstatte de KMD-snitflader, der bruges i løsninger, som afløses af monopolbrudsløningerne Kommunernes Sygedagpengesystem (KSD) og Kommunernes Ydelsessystem (KY).

Selvom der er tale om en god business case, er jeg bevidst om, at tingene ikke altid er så lige til. Det er et teknisk komplekst område, og der er samtidig en række forretningsmæssige afklaringer, som vi i fællesskab skal være opmærksomme på.

Det taler tilbage til min pointe med paradigmeskiftet.

Når man ruller store it-systemer ud, vil der altid være fejl og mangler, som man bliver opmærksom på under udrulningen. Det gælder også for KSD og KY, hvor der har været udfordringer med ibrugtagningen af ØiR-debitorintegrationerne. Betyder det, at vi har sovet i timen? Det mener jeg ikke. Integrationerne fungerer, og de er også taget i brug af bl.a. Fælles Bibliotekssystem (FBS), hvor de er med til at sikre, at systemet kan sende fordringer videre til Gældsstyrelsens PSRM-system.

Udfordringerne skal i stedet ses i lyset af, at der netop er tale om et paradigmeskifte, hvor vi undervejs ikke har haft den fulde forretningsmæssige indsigt, hverken i KOMBIT, hos fagsystemsleverandørerne, hos ERP-leverandørerne eller hos de kommunale fagfolk, der har været involveret. Det er svært at nå hele vejen rundt, når afsættet er systemer opbygget gennem tre årtier, og hvor viden og erfaring har været placeret primært hos én leverandør.

Med ØiR-integrationerne sikres et entydigt og klart ansvar for dataafsendelse og fejlretning, hvilket giver det bedst mulige grundlag for god økonomisty-

ring. Modsat tidligere får fagsystemet ansvar for data- og beslutningsgrundlaget for fordringer, indtil kravet lukkes eller afsluttes i debitorsystemet. Fejlretning sker ved kilden. Dette princip vil påvirke arbejdsgangene og stille krav til nye kompetencer i kommunernes fagforvaltninger med ansvar for fagsystemerne.

Vi er på den samme rejse

Grundtanken med den fælleskommunale infrastruktur har fra starten været at give kommunerne adgang til data gennem standardiserede integrationer, som kan benyttes på tværs af kommunale fagsystemer, så der skabes sammenhænge til gavn for borgere og virksomheder.

Kommunale leverandører af fagsystemer har dermed adgang til data, når de kobler deres systemer på infrastrukturen. Med flere og flere anvendere af infrastrukturen skabes der reelt et økosystem, hvor data kan flyde frit mellem systemer, hvor det er relevant, og hvor der er givet tilladelse til udveksling af data.

Jeg er overbevist om, at hvis økosystemet for alvor skal skabe værdi, skal vi anerkende, hvor vigtigt samspillet og dialogen mellem kommuner, KOMBIT og kommunale it-leverandører er. Vi er alle på den samme rejse og spiller alle en vigtig rolle i realiseringen af et digitalt sammenhængende Danmark.

Når det gælder ØiR, har vi netop oplevet, at en god og konstruktiv dialog mellem de involverede parter er afgørende for, at vi er nået et godt stykke ad vejen. Vi er der måske ikke helt endnu, men vi var ikke kommet så langt, hvis vi ikke havde haft en dialog om de forretningsmæssige afklaringer, der er nødvendige før, under og efter udviklingsfasen.

Organisering og koordinering er altafgørende

Eksemplet med ØiR illustrerer, hvor svært det er at forholde sig til uforudsete udfordringer, når man ikke kan læne sig op ad årtiers viden, erfaring og knowhow, fordi den har ligget hos KMD.

Der er rigtig stærke kompetencer ude i kommunerne, men I skal have tid og plads til at opbygge den viden, der er nødvendig for at gennemføre implementeringsarbejdet for ØiR.



.....

“Det er vigtigt at forstå, at der ikke blot er tale om udskiftning af it og teknik, men i høj grad også skift i ejerforhold og omplacering af ansvar.”

.....

”Jeg er overbevist om, at hvis økosystemet for alvor skal skabe værdi, skal vi anerkende, hvor vigtigt samspillet og dialogen mellem kommuner, KOMBIT og kommunale it-leverandører er.”

Her spiller KOMBIT en vigtig rolle ved at understøtte kommunerne med at opbygge indsigt og viden. KOMBIT gør i 2021 en ekstra indsats på dette område og vil hjælpe kommunerne ved afvikling af webinarer, workshops og videreudvikle digitale platforme som Digitaliseringskataloget.

Når du, som fagperson med relation til ØiR (Økonomi i Rammearkitekturen), læser med her, er det fordi, du er en vigtig person i udmøntningen af ØiR i din kommune. Og fordi, din indsats er er afgørende for, at vi i fællesskab kan gennemføre paradigmeskiftet.

Jeg håber og tror, at kommunerne med udnævnelsen af en ØiR-kordinator er klar til at hoppe på toget og investere de ressourcer, der kræves.

Fire udgaver med fire temaer

I første udgave af ”ØiR i FOKUS” retter vi blikket mod tilslutningsarbejdet for ØiR. Her fokuserer vi på at skabe overblik over opgavefordelingen mellem aktørerne, når en fagløsning ibrugtages ØiR.

Samtidig gør vi status på både integrationerne (udvikling, test og pipeline) og på KOMBITs løsnings ibrugtagning og anvendelse af ØiR.

I de næste udgaver, som udkommer hvert kvartal, retter vi fokus mod arbejdsgange, erfaringsudveksling, gevinster og værdier. I hver udgave gør vi status for ØiR-ibrugtagningen, så du henover det næste års tid har mulighed for at følge med i udviklings- og implementeringsarbejdet.

Jeg håber, at du med artiklerne i magasinet her, får styrket dit indblik i det tilslutningsarbejde, som foregår i din kommune i tæt samarbejde mellem fagsystemsleverandører, ERP-leverandører, infrastrukturleverandører og selvfølgelig kommunens dygtige fagfolk samt får en øget forståelse for processer, roller og ansvar i arbejdet.

Rigtig god læselyst!

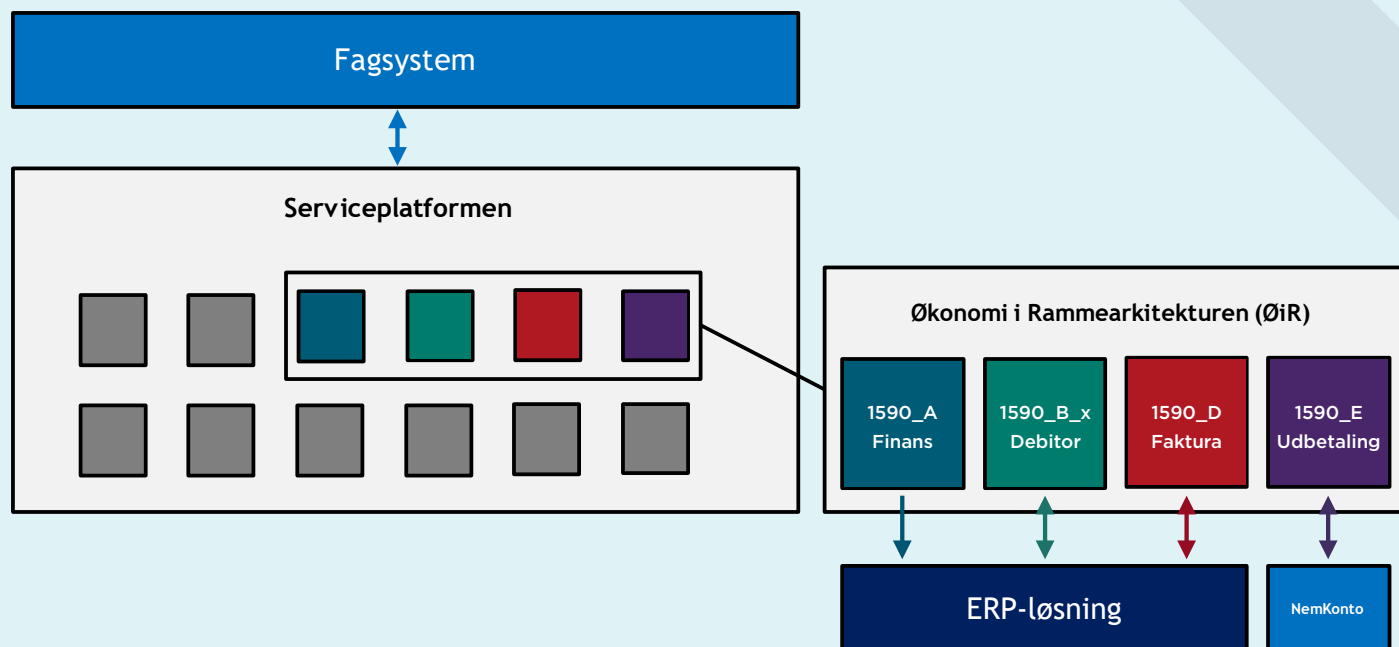
*Søren Kromann,
Forvaltningsdirektør i KOMBIT*



FÅ OVERBLIKKET OVER ØIR-INTEGRATIONERNE

I modellen herunder er ØiR-integrationerne illustreret med farver for at fremhæve dem fra de øvrige integrationer på Serviceplatformen.

I boksen til højre for "Serviceplatformen" er der zoomet ind på integrationerne. Klik på de enkelte integrationer for at læse mere om dem i Digitaliseringskataloget.



Har du brug for et samlet overblik, hvor du også kan se de enkelte integrationers anvendte services, [kan du klikke her](#).

FAGSYSTEMLEVERANDØRENS VALG PÅVIRKER KOMMUNENS HVERDAG MED ØIR



Om kommunerne oplever succes med ØiR afhænger i høj grad af de valg, som fagsystemsleverandøren på den ene side og ERP-leverandøren på den anden side træffer. Spørgsmålet er i den forbindelse, hvilke specifikke valg fagsystemsleverandøren skal træffe, og hvordan kommunen så efterfølgende påvirkes af disse? Det er selvfølgelig afgørende, at fagsystemsleverandøren ved, hvad ibrugtagningen af ØiR kræver, men det er mindst lige så væsentligt, at kommunen ved hvilke valg, der træffes, så kommunen kan stille og håndhæve krav ved indkøb, videreudvikling af fagsystemet og være en god sparringspart i dialog med fagsystemsleverandøren.

Indledningsvis skal fagsystemsleverandøren, optimalt i samarbejde med sine kommunekunder, tage stilling til og præcisere det forretningsmæssige behov, der ønskes håndteret med ØiR. Hvad er det helt konkret fagsystemet skal kunne? Der kan komme flere forskellige integrationer i spil for at opnå den funktionalitet fagområdet har behov for. Her følger nogle eksempler på fagsystemsleverandørens overvejelser:

- Skal man fx udbetale ydelser eller tilskud til en borger eller en virksomhed vha. NemKonto-integrationen, vil man typisk skulle bruge SF1590_E Udbetaling. Der er også et afledt behov for at bogføre udbetalinger og her kommer SF1590_A Finans i spil, og fagsystemet skal opfylde krav og regler, der gælder for bogføring og for brugen af SF1590_A.
- Hvis man bruger SF1590_B Debitor og afleverer alle fordringer til debitorsystemet, skal fagsystemsleverandøren overveje, om der er behov for at vide, når der sker indbetaling på kravet. Det kan eksempelvis være fordi, at der er krav til, at fagsystemet skal foretage detaljeret bogføring af betalinger. Beslutningerne afgør hvilke services, der skal integreres med.
- Hvis man bruger fakturaintegrationen SF1590_D Faktura, skal fagsystemsleverandøren overveje, om det er fagområdet i kommunen, der anviser postering ved fakturagodkendelse eller det er bogføringsfunktionen, der anviser postering.

- Hvis man bruger SF1590_B skal fagsystemsleverandøren overveje, om gamle fordringer skal kunne vedligeholdes i fagsystemet. I så fald er der behov for at konvertere og berige tidligere G19 fordringer, så de via ØiR-integrationen bliver tilgængelige i fagsystemet. Det sker helt konkret ved brug af SF1590_B_02.

Fagsystemsleverandøren skal altså have et forholdsvis klart billede af det samlede forretningsflow, og hvad man vil opnå med brugen af integrationen, for at kunne træffe de rigtige valg. KOMBIT anbefaler, at fagsystemsleverandøren involverer kommunerne i de forretningsmæssige afklaringer. Kommunens fagområde, og typisk systemansvarlig for fagsystemet, har viden om forrettningens behov, aktuelle arbejdsgange og kan sparre med kommunens ØiR-kordinator. Kommunens ØiR-kordinator er ved at opbygge viden om ØiR og kan endvidere trække på sit netværk af andre kommuners ØiR-kordinatorer og KOMBITs ØiR-team.

Når først det er kortlagt hvilke integrationer og services der skal anvendes, går fagsystemsleverandørens analyse- og designfase for alvor i gang. Nogle overvejelser er specifikke for de enkelte integrationer og andre gælder for flere af integrationerne.

De valg som leverandøren og kommunekunderne træffer, er med til at bestemme og afgrænse, hvilke data der kan udveksles mellem fagsystemet og ERP-løsningen, hvad kommunen skal tage stilling til, og hvilke opgaver kommunen skal løse ved implementeringen af ØiR, der er bestemmende for de arbejdsgange brugere af fagsystemet får, når de fx skal håndtere fejl. Hvis fagsystemet fx tager debitorintegrationen i brug, så alle fordringer sendes til opkrævningssystemet, skal medarbejdere på fagområdet ikke længere opkræve, bogføre og afstemme i fagsystemet. I det tilfælde vil opkrævnings- og afstemningsprocessen være flyttet til og foregå i kommunens opkrævningsfunktion.

Fagsystemsleverandørens forretningsmæssige afklaringer og deraf følgende design af fagsystemet, er derfor vigtig og af stor betydning for kommunerne.





Fagsystemets sortiment

En væsentlig forretningsmæssig afklaring sker, når fagsystemleverandøren fastlægger fagsystemets sortiment.

Med sortimentet afgrænses og præciseres hvilke data, fagsystemet kan udveksle med ERP-løsningen. Ligesom sortimentet også får betydning for, hvilken økonomisk opfølgning, der er mulig på det pågældende fagområde.

Er sortimentet meget overordnet kan den enkelte kommune have behov for at detaljere og udvide sortimentet. Er sortimentet meget detaljeret afføder det en større mapningsopgave i omsætningstabellen. Behovet for hvorvidt kommunen skal detaljere eller supplere afhænger helt af det forretningsmæssige behov, og af hvor ensartet kommunerne håndterer og registrerer sortimenter. Hvis der er stor variation i registreringspraksis, er leverandøren nødt til at give kommunerne mulighed for selv at tilpasse, hvorimod leverandøren kan oprette et fælles (ens) sortiment, hvis området er meget standardiseret.

I forbindelse med designet af debitorsortimentet skal fagsystemleverandøren også tage stilling til anvendelsen af delsortimenter og udfyldelse af disse – og herunder beslutte brugen af de klassificerede elementer. Et klassificeret element gør det muligt at beslutte det præcise udfaldsrum, der kan udveksles med ERP-systemet. Følsomhedsniveau er et eksempel på et klassificeret element, som skal anvendes i debitorsortimentet, når fagsystemet skal angive, hvor sensitive data er.

Forhold som fagsystemsleverandøren skal overveje ved fastlæggelse af debitorsortiment (SF1590_B)

Detailjering af sortimentet	Fagsystemsleverandøren skal ved opbygning af debitorsortiment beslutte, om kommunen skal have mulighed for detailjering. Dette vil give kommunerne mulighed for forskelligt niveau af opdeling eksempelvis i kravtyper.
Kommunens mulighed for at supplere sortimentet	Fagsystemsleverandøren skal beslutte, om kommunen skal have mulighed for at tilføje/supplere med andre værdier. Valget afhænger af, om man skal kunne angive forskellige organisatoriske placeringer for ejerskabet til kravene.
Anvendelse af debitor kontotyper	Fagsystemsleverandøren bør overveje i hvor høj grad, der er behov for at skelne mellem forskellige opkrævningsprocesser. Er der behov for at skelne, skal det afspejle i antallet af debitor kontotyper.

Validering og fejlhåndtering

Endnu en afklaring af stor betydning for brugernes efterfølgende hverdag med ØiR er hvordan fagsystemsleverandøren får designet og understøttet fagsystemets håndtering af fejl.

Når ØiR anvendes, sker en validering af data i modtagersystemet baseret på fagsystemets sortiment og integrationens regler, som for hver service fremgår af servicebeskrivelsen. Kan ERP-løsningen fx ikke godkende data, som fagsystemet har sendt, afvises data, og der genereres en fejlmeddelelse til fagsystemet.

Det betyder, at fagsystemsleverandøren og brugerne af fagsystemet har ansvaret for håndtering af fejl. Brugere af ERP-løsningen involveres typisk kun, hvis fejlen skyldes, at sortimentet ikke er mapnet korrekt i ERP-løsningens omsætningstabel. Det er i omsætningstabellen, at kommunen via mapningen kobler værdier i sortimentet med konti i kommunens kontoplan for finansintegrationen eller med betalingsarter, hvis vi taler om debitorintegrationen.

Det er væsentligt, at fagsystemsleverandøren og kommunekunderne aktivt forholder sig til og træffer hensigtsmæssige designvalg, så kommunen ikke skal bruge forholdsmæssig uproduktiv tid på at håndtere fejl. Er det designet uhensigtsmæssigt kan brugeren få lange, uforståelige fejlmeddelelser, og der kan være tale om fejl, som det kun er fagsystemsleverandøren, der kan rette.

Det gode design sikrer filtrering, sortering og distribution, så fagsystemet understøtter, at kommunen effektivt kan håndtere fejl, ved :

- At de rette personer modtager de relevante typer af fejlmeddelelser, advarsler og informationsbeskeder fx distribution til slutbruger, administrator eller driftsleverandøren.
- At indholdet i beskederne er klart formidlet og det fremgår, hvad meddelelsen handler om, hvad konsekvensen af fejlen er, og hvad modtageren kan gøre for at rette fejlen.
- At angivne fejlkoder eller andre entydige referencer suppleres med tekst, der beskriver og forklarer.

ORIENTER DIG OM ØKONOMI I RAMMEARKITEKTUREN

På KOMBITs hjemmeside har vi samlet en liste over de informationskanaler, du kan benytte, når du skal holde dig orienteret om Økonomi i Rammearkitekturen (ØiR).

Læs mere på www.kombit.dk/oeir



KOMMUNENS ØIR-RELATEREDE IMPLEMENTERINGSOPGAVER



Kommunens konkrete opgaver og flowet i opgaverne varierer afhængig af hvilken integration og service der anvendes. Fx skal der indgås serviceaftaler for web-services men ikke ved Filudveksling/SFTP, hvor aftalegrundlaget etableres ved underskrift på fysiske blanketter.

Der er samtidig en række opgaver, der går igen uagtet hvilken integration og services, der skal ibrugtages. Her har kommunerne allerede høstet erfaringer, da KOMBITs it-systemer ibrugtog en eller flere ØiR-integrationer. I tillæg hertil har kommunerne udpeget en række roller, der involveres i opgaveløsningen og som er ved at opbygge viden og kompetence relateret til ØiR. Det gælder kommunens Systemansvarlig for bogførings-/opkrævningssystemet, ØiR finans/debitor administrator, ØiR-koordinator, Klassifikations-/sortimentsadministrator og organisationsadministrator, der alle er eksempler på roller, der involveres uanset hvilket fagsystem, der skal ibrugtage ØiR.

Nogle opgaver skal kommunen løse en og første gang, et fagsystem tager en ØiR-integration i brug. Denne type af opgaver, vil typisk allerede være løst, da kommunen ibrugtog ØiR med et af KOMBITs fagsystemer. Kommuner-

ne har fx i forbindelse med tegning af abonnement på sortiment til Ydelsesrefusion og Kommunernes Sygedagpengesystem sikret, at der er oprettet nødvendig adgang til Fælleskommunalt Klassifikationssystem og har endvidere udpeget Klassifikations-/sortimentsadministrator, der har erfaring med tegning af abonnementer på sortimenter. Andre opgaver skal løses hver gang et nyt fagsystem tager en ØiR-integration i brug. Det samme princip gælder for fagsystemsleverandøren.

Her fokuseres på kommunernes opgaver og det sker på et overordnet og generelt niveau og med fokus på de opgaver, der går igen uagtet hvilken ØiR-integration eller service der anvendes.

Der vil være opgaver relateret til ØiR indenfor følgende temaer i KOMBITs implementeringsmodel: Projektledelse/-styring, It-sikkerhed/-aftaler, it-miljø/-infrastruktur, organisering/arbejdsgange og endeligt gevinster/værdier. Opgaverne relateret til ØiR skal typisk løses i forberedelsesfasen og inden idriftsættelse. Kommunen kan først høste gevinster efter go-live, når arbejds-gange er tilpasset og ændret.

Kommunen skal skabe et klart billede af den forandring som introduktionen af ØiR-integrationerne skaber for fagområdet, bogførings-/opkrævningsområdet og it/digitalisering. Brugen af ØiR kan introducere nye arbejds-gange, ændre på eksisterende arbejds-gange

KOMBITs rollegalleri

Læs og få overblik over rollerne relateret til ØiR i [KOMBITs rollegalleri](#). I rollegalleriet findes rollebeskrivelser og man kan få overblik over, hvilke roller der skal i spil for at sikre nødvendige den afklaring, dialog, samarbejde, koordinering og opgaveløsning, når et nyt fagsystem skal ibrugtage ØiR.

Rollegalleriet beskriver de roller, som kommunen har brug for at sikre en succesfuld implementering og anvendelse af KOMBITs fagsystemer og den fælleskommunale infrastruktur. Rollegalleriet er specifikt for samarbejdet mellem kommunerne og KOMBIT.





Implementeringsmodel

KOMBITs implementeringsmodel anvendes som forståelsesramme, når KOMBIT understøtter kommunens implementering af KOMBITs fagsystemer. Implementeringsmodellen omfatter et faseopdelt implementeringsforløb (fire faser) og syv temaer, der kategoriserer opgaver, som kommunen skal løse for at implementere et fagsystem. Ved faseovergange tjekkes, at succeskriterier er opfyldt, så grundlaget for næste fase er etableret.

Der er evidens for, at implementeringen bliver succesfuld, når kommunen opfylder succeskriterierne.

eller betyde, at arbejdsgange falder bort. For eksempel betyder valideringen i ØiR, at fejl rettes ved kilden, hvilket typisk vil sige i fagsystemet. Tidligere er fejl blevet rettet i ERP-løsningen. Der skal etableres nye rutiner og arbejdsgange relateret til fejlhåndtering.

Ved at kortlægge AS-IS og TO-BE arbejdsgange, får kommunen grundlaget for at tilrettelægge og bedrive **foran-**

Kommunen skal bestille **klargøring af ERP-systemet hos forvaltningsansvarlig for ERP-systemet**. Hensigten

er at sikre, at den forvaltningsansvarlig igangsætter teknisk klargøring, så kommunens ERP-løsning kan modtage og eventuelt sende data via ØiR-integrationen fra/til fagsystemet. Den tekniske klargøring omfatter også bestilling af ruter. Den forvaltningsansvarlige er i størsteparten af kommuner ERP-leverandøren, men to kommuner har hjemtaget forvaltningsansvaret og løser derfor selv de opgaver, der følger, når et fagsystem skal ibrugtage en eller flere ØiR-integrationer.

For at få styr på instruksen for dataudvekslingen via ØiR-integrationerne og Serviceplatformen, oprettes fagsystemsleverandøren serviceaftaler, som kommunen skal godkende. Ved web-services/strakslevering oprettes, anmodes og godkendes ser-

viceaftaler i Fælleskommunalt Administrationsmodul. Ved brug af ØiR finans med Filudveksling/SFTP-services underskriver kommunen en fysisk blanket, som datamodtager (typisk ERP-leverandøren) fremsender til kommunen. Blanketten er samtidig den blanket, som ERP-leverandøren skal bruge ved bestilling af ruter til filudveksling på Serviceplatformen, som det konkret er

leverandøren af Serviceplatformen IBM, der etablerer.

Herefter følger **opgaver relateret til fagsystemets sortiment**. Sortimentet er kort fortalt en konkretisering af de værdier, der ønskes udvekslet mellem fagsystemet og ERP-løsningen. Sortimentet afgrænser det tilladte udfaldsrum for udvekslingen af data. Kommunens opgaver relateret til sortimentet, afhænger af de forretningsmæssige valg som fagsystemsleverandøren i samarbejde med kommunerne har truffet, da fagsystemets sortiment blev fastlagt.

På Kommunernes Ydelsesystem er opgaven relateret til sortiment omfattende, da kommunerne kan udvide sortimentet. Stillingtagen til behovet for at udvide sortimentet kræver involvering af fagområdet og kommunen får brug for at forstå det samlede værdiflow fra fagsystem til ERP-systemet, så konsekvenserne af valg kan gennemskues. De praktiske opgaver relateret til sortimentet løses i Fælleskommunalt Klassifikationssystem.

Kommunen tegner abonnement på sortimentet, så ændringer i fagsystemets sortiment automatisk tilflyder ERP-løsningen. Det er helt konkret kommunens Klassifikations-/sortimentsadministrator der løser opgaven relateret til sortiment. Endeligt kan der være behov for justeringer i Fælleskommunalt Organisationssystem og her involveres kommunens organisationsadministrator.

Implementeringsopgaven

KOMBIT har beskrevet de forskellige aktørers opgaver i dokumentet implementeringsopgaven, der findes ved klik på "Download dokumentation" for hver ØiR-integration i Digitaliseringskataloget: [SF1590 A Finans](#), [SF1590 B_01 Debitor](#), [SF1590 B_02 Debitor](#), [SF1590 B_03 Debitor](#), [SF1590 D Faktura](#) og [SF1590 E Udbetaling](#).

Her findes beskrivelse af hvilke opgaver fagsystemsleverandør, kommune, infrastrukturleverandør og ERP-leverandør skal løse. Dokumenterne er målrettet leverandørerne. I Digitaliseringskataloget findes også illustrationer og procesdiagrammer, der beskriver det samlede opgaveflow og afhængigheder på tværs af forskellige aktører.

dringsledelse, der skal sikre succesfuld etablering af nye arbejdsgange og organisatoriske justeringer. Arbejdet med forandringsledelse og arbejdsgange er også helt centralt for kommunens **gevinstrealisering**. Der er store afhængigheder i arbejdet med forandringsledelse og gevinstrealisering, da mange potentielle gevinster typisk forudsætter ændringer i organisering og arbejdsgange.



Når først sortimentet er tilgængeligt i ERP-løsningen, **skal sortimentet mappes i ERP-løsningens omsætningstabel**. Komplexiteten af denne opgave vil variere. Det er kommunens ERP-leverandør, der kan vejlede kommunen i, hvordan opgaverne med mapning i ERP-løsningens omsætningstabel løses. Har kommunen forståelsesmæssige spørgsmål til sortimentet og mapningen, er det fagsystemsleverandøren der kan hjælpe. De praktiske opgaver relateret til mapningen af sortimenter håndteres af henholdsvis ØiR finans administrator, der mapper finanssortimenter til kontoplanen i bogføringssystemet og ØiR debitor administrator der mapper debitorsortimenter til betalingsarter i opkrævningssystemet.

Nu kan der så gennemføres test af om sortimentet er mappet korrekt. Populært kaldet nul-sums-posterings-test, hvor man sender bogføringsbilag på et mindre beløb og tjekker, at det rammer den rigtige konto i ERP-løsningen. Kommunernes in-volvering i nul-sums-posteringstesten er særligt i relation til fejlhåndtering.

KLIK

De konkrete og specifikke opgaver, som kommunerne har løst eller skal løse ved ibrugtagningen af ØiR med KOMBITs fagsystemer, er tilgængelige i KOMBITs eksterne dokumentbibliotek share-komm. KOMBIT håber, at fagsystemsleverandører og kommunernes centrale roller kan finde inspiration i de konkrete opgavebeskrivelser, der også formidler viden om, hvordan det enkelte fagsystem anvender ØiR-integrationerne. Opgaverne kaldes KLIK-opgaver, da KOMBIT publicerer og følger kommunernes løsning af opgaverne via et elektronisk opgave- og opfølgningværktøj kaldet KLIK (Kommunernes Løsning til Implementering og Koordinering).

Du kan fx få overblik over de KLIK-opgaver kommunerne skal udføre, når de i løbet af 2021 ibrugtager SF1590_B Debitor med Fælles Bibliotekssystem og de opgaver der er udført, da kommunerne tog ØiR-finans i brug med Ydelsesrefusion og Kommunernes Sygedagpengesystem. Endeligt kan du se KLIK-opgaver, planer og baggrundsmateriale relateret til, at kommunerne ibrugtager ØiR med Kommunernes Ydelsessystem.

[Læs mere om KLIK på KOMBITs hjemmeside her](#)

HOLD DIG AJOUR PÅ DINE INTEGRATIONER

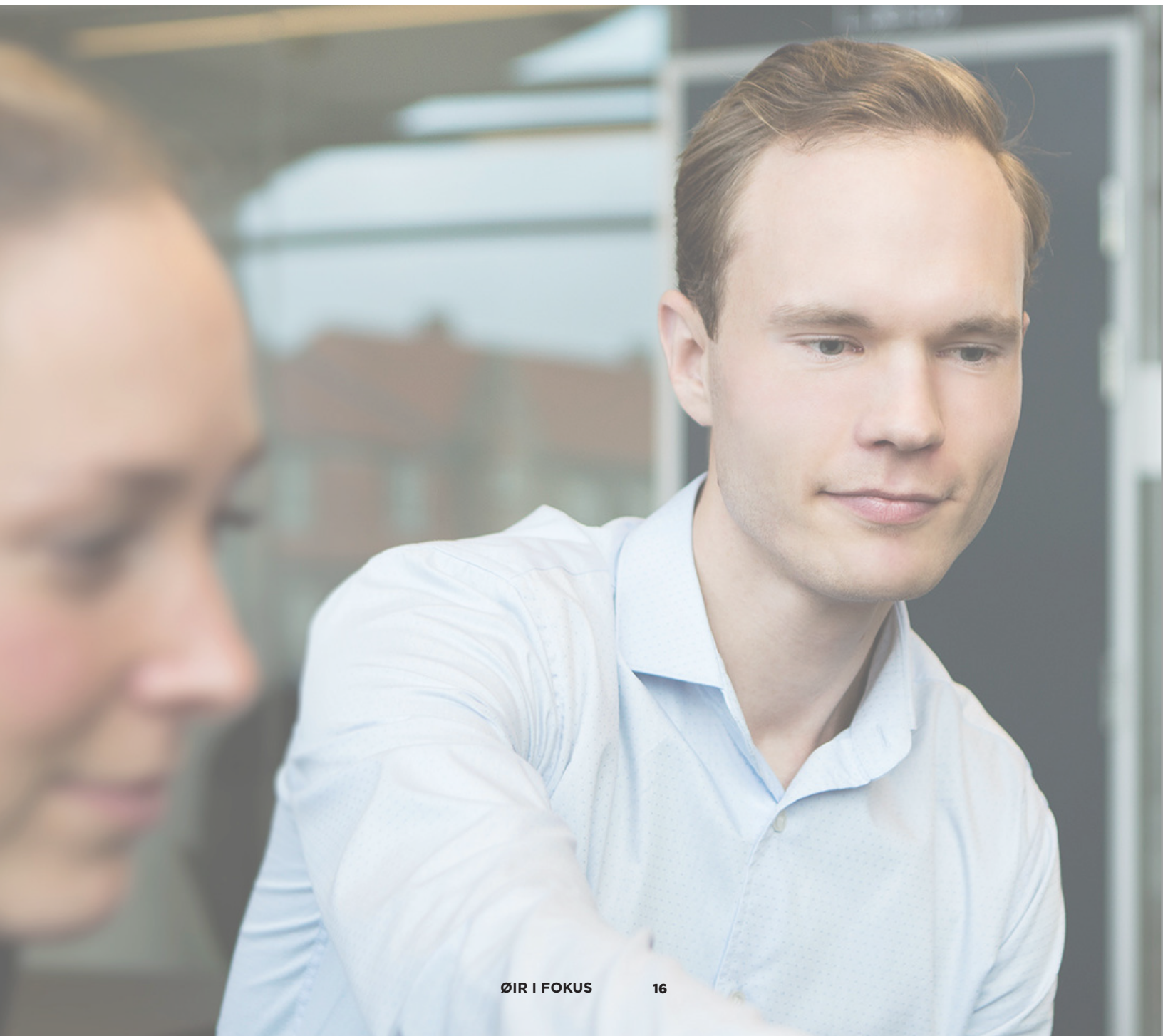
Du kan holde dig opdateret på hver enkelt integration i kommunernes fælles infrastruktur - ligesom du kan tilmelde dig generelt nyt om arrangementer og infrastruktur på...

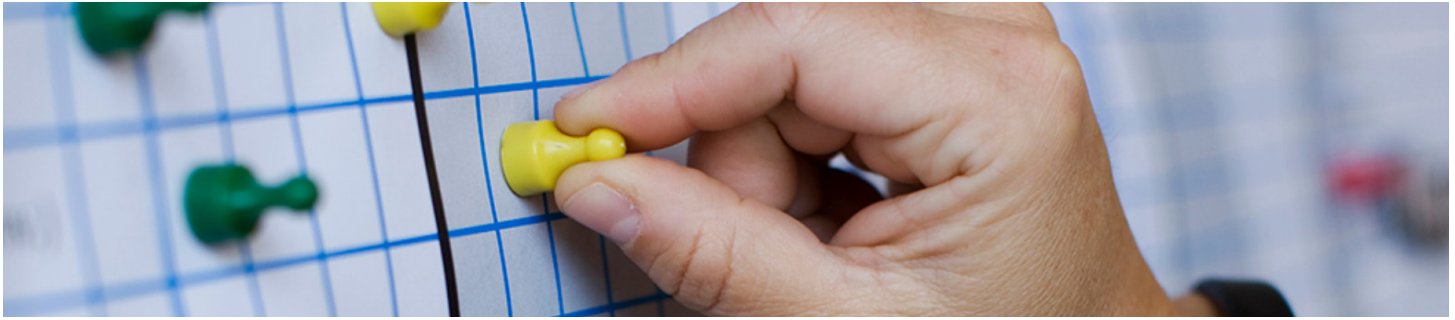
[Digitaliseringskataloget.dk/nyhedsbreve](https://digitaliseringskataloget.dk/nyhedsbreve)

KOMB:T

Kommunernes it-fællesskab

ØIR-INTEGRATIONERNES TESTFORLØB





Test og kvalitetssikring er et vigtigt aspekt i mange it-projekter. Foruden at sikre at leverancen er fyldestgørende leveret, at reducere mængden af åbenlyse og skjulte fejl, og at løsningen performer tilfredsstillende, er en god testindsats også med til at sikre, at både kunder og leverandører oplever en stabil og køreklar løsning, som er klar til ibrugtagning.

I forbindelse med implementeringen af ØiR-integrationerne har KOMBIT haft integrationerne gennem et omfattende testforløb, hvor også ERP-leverandører har bidraget og haft gavn af indsatsen.

Serviceplatformen er hjertet

Selve testforløbet har bestået af en række test og prøver, som er blevet udført i løsningens forskellige faser. De to primære testaktiviteter har været KOMBITs interne kildeintegrationstest og fagsystemernes End-2-End test.

For at forstå hvordan kildeintegrations-testen og End-2-End testen er foregået, er det først og fremmest vigtigt at kende til ØiR-integrationernes bagvedliggende arkitektur, SOA (Serviceorienteret Arkitektur).

En SOA-løsning anvender services der udstilles, forbruges, sammensættes og styres på en konsistent måde, der skaber en stabil, men samtidig fleksibel integration imellem forskellige it-systemer på forskellige platforme og lokationer. Nøglekomponenterne i løsningen er altså de services, som dels er udstillet af fagsystemet, men i særdeleshed hos ERP-leverandørerne, og det er kommunikationen og udveksling af data imellem disse services, som har været hovedfokus for testindsatsen.

SOA anviser i simple termer en integration til et it-system, som bliver styret af en skematisk model, der fastslår an-

tallet af dataelementer, der kan udveksles, herunder også format og afgrænsning. Skemaet håndhæver altså hvilke elementer man kan udveksle, samt størrelse og format af disse. Al dataudveksling imellem disse services sker i XML format, som er et hierarkisk struktureret tekstformat, der er velegnet til denne form for kommunikation.

I hjertet af det hele finder man Serviceplatformen, som agerer bindeled mellem fagsystemerne og ERP-leverandørerne. Serviceplatformen udstiller både services over for fagsystemerne i den ene retning og stiller modtagne kald videre til ERP-leverandørerne i den anden ende. På tilsvarende måde udstiller Serviceplatformen fagsystemets egne services så ERP-systemerne kan kalde dem.

Hvad er en kildeintegrationstest?

Kildeintegrationstesten kvalitetssikrer integrationerne i løsningen. Det vil sige integrationerne mellem fagsystemerne og Serviceplatformen samt Serviceplatformen og ERP-leverandørerne. Det er ikke blot skemavalidering- og grænseværdianalyse, der gennemføres men også en generel leverancekontrol af om systemerne er funktionelle og kan kommunikere korrekt med hinanden.

Hvad er en End-2-End test?

Efter endt kildeintegrationstest sikrer End-2-End testen at vi får afprøvet og verificeret at forretningsmodeller og fejlhåndtering fungerer efter de fastlagte retningslinjer, som er beskrevet i integrationens servicebeskrivelser.

Ud over de to hovedaktiviteter i testindsatsen, udføres der en nulsumsposteringstest, der har til formål at sikre, at fagsystemet har fået etableret sortiment korrekt, og at anvendelsen af sortimentet fungerer efter hensigten. [Læs mere om sortimenter på Digitaliseringskataloget.dk her.](https://digitaliseringskataloget.dk)

Mere end blot en kildeintegrationstest

KOMBITs kildesystemintegrationstest blev planlagt og afviklet for at kvalitetssikre de overordnede integrationer imellem snitfladerne. Testen blev drevet af KOMBIT og testforløbet involverede ERP-leverandørerne KMD, EG og Fujitsu samt Københavns Kommune, der har sit eget økonomisystem.

Kildeintegrationstesten havde oprindeligt til formål at sikre korrekt integration gennem format- og data validering. Testen blev dog hurtigt en mere dybdegående test, der også fik til formål at sikre at leverandørernes forretningsregler virkede efter hensigten samt, at de var i stand til at håndtere fejlmeldingsflows og korrekt informationsudveksling.

Teknisk tester i KOMBIT, Dan Travolta forklarer:

"I takt med processen fandt vi ud af, at vi også havde mulighed for at hjælpe ERP-leverandørerne med at afprøve deres forretningsmodel. Vi validerede data og testede om integrationernes forretningsflows var implementeret korrekt. Det medvirkede til, at vi i samarbejde med ERP-leverandørerne faktisk var med til at modne deres it-system", og fortsætter:

"Det øgede samarbejde gjorde, at den efterfølgende End-2-End test med fagsystemerne kunne gennemføres hurtigere og mere gnidningsfrit, da man allerede havde fejlrettet mange af de afvigelser, misforståelser og fejlfortolkninger, som havde sneget sig ind i løsningerne", fortæller Dan Travolta.

Konkret har det betydet, at KOMBIT gennem et testværktøj har simuleret service requests, akkurat som et fagsystem, der enten sendte eller efterspurgte data hos ERP-leverandørerne igennem Serviceplatformen, ville gøre det. Samtidigt har KOMBIT udstillet en række virtualiseringsstubbe, som ERP-systemerne kunne teste de servicekald ØiR-integrationerne anviser, at ERP-systemet skal kunne kalde hos fagsystemet.

Hvad er en virtualiseringsstube?

En virtualisering kan bedst beskrives som en simpel semi-automatisk implementering af en service.

Den er baseret på det samme skema som den rigtige service er baseret på, og understøtter derfor også de samme operationer og krav til formater. At implementeringen beskrives som semi-automatisk betyder, at den ikke kun sender statiske svar retur på forespørgsler, men er kodet til at levere

simple, men varierede svar tilbage efter behov.

Der er altså ikke et større it-system, der laver en reel behandling af de requests, som afsender sender med, men blot tale om en såkaldt "stube", der fuldender integrationen med et validt svar som man kan teste op imod.

Virtualiseringen sikrer ERP-leverandørerne, fagsystemerne eller andre tredjepartsleverandører en mulighed for at teste, at deres systemer kan sende en korrekt forespørgsel til en webservice, og få et korrekt svar retur som de kan udvikle deres løsninger op imod.

.....

"Nu hvor integrationerne er på plads, har de faktisk fået nyt liv, da de i stor stil kan hjælpe nye tredjepartsleverandører med at komme i gang med onboarding til ØiR"

Virtualiseringerne er kommet for at blive

Selvom virtualiseringsstubbene blev udarbejdet til at supplere og assistere under ØiR-integrationernes udviklings- og implementeringsproces, så kommer de stadig til at spille en vigtig rolle fremadrettet.

"Nu hvor integrationerne er på plads, har de faktisk fået nyt liv, da de i stor stil kan hjælpe nye tredjepartsleverandører med at komme i gang med onboarding til ØiR", fortæller Dan Travolta.

Virtualiseringerne hjælper kommende leverandører med at udvikle og afprøve deres integration til systemerne uden at have den nødvendige direkte adgang til leverandørernes testdata og forretningsflows.

Virtualiseringerne fungerer altså som et billigt men brugbart alternativ til at starte en stor og ofte omkostningsfuld afprøvning op, hvor ERP-leverandører, fagsystemer og kommuner skal involveres i lange testforløb for at nye leverandører kan komme i gang med ØiR-integrationerne.

[Læs mere om muligheden for at benytte virtualiseringer på Digitaliseringskataloget.dk her.](#)



FØLG UDVIKLINGEN AF DEN FÆLLESKOMMUNALE INFRASTRUKTUR

Kommunernes Data og Infrastruktur (KDI) har publiceret et nyt pipeline-overblik, der viser et udpluk af de forretnings- og udviklingsaktiviteter, KDI arbejder med i 2021.

Se mere på digitaliseringskataloget.dk

STATUS PÅ ØIR HOS ANVENDERPROJEKTERNE I KOMBIT



STATUS PÅ ØIR HOS ANVENDERPROJEKTERNE I KOMBIT



[Læs mere om Fælles Bibliotekssystem på KOMBITs hjemmeside](#)

Fælles Bibliotekssystem

Fælles Bibliotekssystem er en løsning til alle landets skole- og folkebiblioteker. Løsningen har været i drift siden 2015 og ibrugtog ØiR i december 2020, hvor Københavns Kommune som den første kommune i Danmark idriftsatte ØiR-debitorintegrationen (v. 3) på FBS.

Projektets gode råd til dig, der skal i gang med ØiR:

"Inddragelse og dialog med de primære interessenter er alfa og omega, da ØiR opleves komplekst og derfor kræver en ekstra kommunikationsindsats."

Hvilke kommuner har implementeret ØiR?	Én - Københavns Kommune.
Hvilke kommuner er p.t. i færd med at implementere ØiR?	Første implementeringsbølge er 1. juni 2021. De efterfølgende er 1. september 2021, 1. november 2021 og 1. marts 2022.
Hvornår forventes fuld implementering af de ØiR integrationer, projektet skal anvende?	Sommeren 2022. *

* Implementeringen af ØiR til FBS er ikke obligatorisk, og kommunerne har derfor skulle til- og framelde sig implementeringen til FBS, som pågår i 2021 og ind i 2022. 63 kommuner har p.t. tilmeldt sig implementeringsforløbet.

Kommunernes Sygedagpengesystem

KSD erstattede "KMD Dagpenge" og "KMD E-dagpenge" og var i fuld drift i alle 98 kommuner den 3. juni 2020. Løsningen ibrugtog som den første ØiR i november 2019 i forbindelse med idriftsættelsen hos de første to pilotkommuner.

Projektets gode råd til dig, der skal i gang med ØiR:

"Ibrugtagning af ØiR-integrationer kræver et stærkt samarbejde mellem KOMBITs fagprojekter og kommunen, primært via KLIK-opgaver og evt. tilhørende onlinemøder, men det kræver også at kommunen har en tæt dialog med sin ERP-leverandør om den konkrete opsætning af det pågældende ERP-system."

"Gå i dialog med fagprojektet og koordiner tæt i forhold til opsætning samt drift og support."

Hvilke kommuner har implementeret ØiR?	98.
Hvilke kommuner er p.t. i færd med at implementere ØiR?	Alle kommuner har implementeret ØiR på KSD. *
Hvornår forventes fuld implementering af de ØiR integrationer, projektet skal anvende?	I 2022 planlægger KSD at ibrugtage version 3 af SF1590_B (debitor), som er PSRM compliant. **

* SF1590_A (finans) og SF1590_B (version 2)

** Indtil ibrugtagningen af version 3 af SF1590_B (debitor), kan KSD automatisk overføre fordringer til debitorsystemet via SF1590_B (Det gør mange kommuner allerede), men disse er ikke PSRM kompatible. Ønsker kommunen at sende en PSRM kompatibel fordring til inddrivelse hos SKAT, så kan kommunen pr. maj 2021 anvende en manuel indtastning i debitor-systemet.



[Læs mere om Kommunernes Sygedagpengesystem på KOMBITs hjemmeside](#)

STATUS PÅ ØIR HOS ANVENDERPROJEKTERNE I KOMBIT



[Læs mere om Kommunernes Ydelsessystem på KOMBITs hjemmeside](#)

Kommunernes Ydelsessystem

Kommunernes Ydelsessystem afløser KMD aktiv og BIS-Y. Udrulningen af KY er i fuld gang og projekter forventer, at påbegynde de sidste implementeringsbølger i 2021.

To gode råd fra projektet til dig, der skal i gang med ØiR:

"Det er væsentligt, at kommunerne fra start af og løbende klarlægger, hvad kommunen mangler viden om vedr. ØiR-integrationerne eller løsning af de enkelte KLIK-opgaver, så det bliver konkret, hvad kommunen aktivt skal opsøge viden om."

"Det er vigtigt at kommunerne fra start af får lagt en god plan for ØiR og får sat det rigtige hold."

Hvilke kommuner har implementeret ØiR?

Herning, Lolland, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skanderborg, Varde, Brøndby, Esbjerg, Fanø, Haderslev, Hjørring, Kerteminde, Kolding, Egedal, Greve, Guldborgsund, Langeland, Løjre, Norddjurs, Nyborg, Næstved, Odder, Solrød, Billund, Helsingør, Sønderborg, Vejle, Viborg.

Hvilke kommuner er p.t. i færd med at implementere ØiR?

Bølge 4 og 5 er i gang med at implementere. Bølge 6 og 7 begynder implementering fra maj.

Hvornår forventes fuld implementering af de ØiR integrationer, projektet skal anvende?

2022.

Ydelsesrefusion

Den fælleskommunale it-løsning Ydelsesrefusion (YR) er en kompleks regnemaskine, der hver måned samler informationer om de offentlige forsørgelsesydelse og efterfølgende beregner refusion og medfinansiering mellem 98 kommuner og Staten. YR gik i drift d. 1. januar 2021 og regner årligt på ydelser for 60 mia. kroner til 1,4 mio. borgere.

Projektets gode råd til dig, der skal i gang med ØiR:

"Det kræver oplæring både i dybden og i bredden (både teoretisk og udførende) for kommunerne for at nå en forståelse for ØiR."

Hvilke kommuner har implementeret ØiR?

98.

Hvilke kommuner er p.t. i færd med at implementere ØiR?

Ingen. Der sker ændringer i løbet af 2021, som har konsekvens for hvilke konti, der findes i økonomisystemerne. Kommunerne skal tilpasse systemet ift. de ændringer, der måtte komme i løbet af året.

Hvornår forventes fuld implementering af de ØiR integrationer, projektet skal anvende?

ØiR på YR er fuldt implementeret.



[Læs mere om Ydelsesrefusion på KOMBITs hjemmeside](#)